

Szöveges beszámoló a Pécsi Kistérségi Fejlesztő Egyesület közösségfejlesztő munkájáról 2015. október-2016. március

A Pécsi Kistérségi Fejlesztő Egyesület által **Orfún 2015. októberétől-2016. decemberéig zajló felkészítő programjainak konkrét célja** az volt, hogy erősítse a helyi közösségeket, nyújtson segítséget a helyi közéletben betöltendő szerepük felismerésében, érdekeik képviselésének vállalásában, kommunikációs és tárgyalási készségeik fejlesztésében, valamint, hogy felkészítsük a résztvevőket a helyi közösségi tervezésben, a helyi döntéshozatalban való aktívabb részvételre. Tanulással, új ismeretek szerzésével fejlesszük egyéni és közösségi kompetenciáikat. **A 2016 januárjától-2016. márciusáig a településeken zajló konzultációk célja és feladata** a helyi társadalmak, közösségek sajátosságainak megismerése, a közösségek stratégiai fejlesztő munkába történő bekapcsolásának segítése, jövőkép és közösségi feladatok, az együttműködések lehetőségeinek megfogalmazása volt.

Az Orfún hat alkalommal megtartott **felkészítő programokon** az alábbi témakörökben zajlott az ismeretszerzés és gyakorlati tapasztalatok átadása:

- a helyi társadalom összetartásának erősítését szolgáló módszerek, gyakorlatok megismerése, valós problémák feltárása,
- a civil közösségek szerepének tudatosítása, a helyi társadalom és gazdaságfejlesztésben, belső erőforrások megismerése, az érdekegyeztetés lehetséges fórumai, esetei, a döntéshozatal mechanizmusa a településfejlesztésben,
- a civil szervezetek kommunikációs kompetenciáinak fejlesztése,
- a közösségi tervezés, a közösségi célok megjelenítésének fontossága, az ehhez szükséges érdekegyeztetés szerepe,
- hogyan váljon méltó szóvivővé a szervezet bármely képviselője,
- tárgyalástechnikai ismeretek szerzésére, tárgyalási trükkök és a konfliktusok hatékony kezelésének megismerése.

A **konzultációk** négy helyszínen zajlottak, 2016. januárjától – 2016. március végéig Pécsen, Kozármislenyben, Baksán és Pogányban.

Főként az alábbi témakörökre kerestük a választ a helyi civil szervezetek életére vonatkozóan a konzultációkon:

- mennyire integrálódik a helyi társadalomba az adott célcsoport?
- milyen erősséget képvisel az adott szegmens a helyi társadalom életében?
- mennyire jelennek meg az adott célcsoport szempontjai, elvárásai a helyi közösség döntéshozatali rendszerében?
- milyen önszerveződés jellemzi az adott célcsoportot?
- milyen fejlesztés lenne indokolt az adott célcsoport szempontjából a közszolgáltatások szempontjából?
- milyen infrastrukturális fejlesztés lenne indokolt az adott célcsoport szempontjából?

Természetesen a felméréndő kérdések számos, a helyi sajátosságokhoz, tervezési hipotézisekhez igazodó kérdéssel egészültek ki.

A civil szervezetek által elmondott vélemények alapján és a 2012-es KSH adatok is ezt támasztják alá, nem nagyon fordul elő, hogy az önkormányzatok bevonják a civileket a döntések előkészítésébe, a fejlesztési döntések meghozatalába, főként végrehajtói szerepet szánnak számukra. Az önkormányzatok szűkülő forrásai miatt, a civilek pénzügyi támogatottsága nagymértékben csökkent. Az intézményesült civilek, akik komoly gazdasági tevékenységet folytatnak, s akik elviszik a szektorból a legtöbb pénzt,

nem az érintettek látókörén belül működnek. Általános véleményként hangzott el, hogy a szervezetek nagyobb része felkészületlen arra, hogy EU-s forrást megpályázzon, felhasználjon, azzal elszámoljon. A szervezetek hasznos tevékenységet végeznek, de nincs meg a professzionalizmus, akár egy területfejlesztéshez, turisztikai fejlesztéshez szükséges ismeretek, hogy ebbe érdemi módon be tudjanak kapcsolódni. A pozitív hozzáállás, a civil kurázi, az elkötelezettség még meg van, de sokkal több kell már a civil élethez is, megfelelő felkészültségű szakemberek kerüljenek a szektorba, akik a források szerzéséhez, felhasználásához profi módon értenek. A találkozók megfogalmazottak szerint nagyon sok mindenben kellene változtatni, többek között jogszabályi előírásokon, az önkormányzati törvény sem kedvez a részvételi demokráciának a fejlesztéspolitikánál, a civil szervezetek humán erőforrásáról, technikai eszközellátottságukról nem is beszélve. Ugyanakkor sokszor a közösségek ereje az, amitől még ott maradnak az emberek a falvakban. A civil közösségek szerepe tehát tovább nő abban, hogy élhetőek maradjanak a települések. A civilek fiatalosítása fontos és sürgető kérdésként merült fel minden találkozón. Megismerkedhettek a résztvevők kipróbált jó gyakorlatokkal, a „Bezzeg az én időmben”, valamint az „Új nemzedék újratöltve” programokkal, a felkereső ifjúsági munka lényegével, ezen a területen példaértékű mozgalmakkal, mint pl. a szombathelyi „Lógosok”, vagy a veszprémi „Elevenek”.

A programok során a település illetve a mikro-térség civil életének helyzetén túl jövőkép fogalmazódott meg, javaslatokat és megvalósítandó feladatokat határoztak meg a helyi közösségek. Bekapcsolásuk a térség és a település fejlesztési stratégiájának készítésébe különös értéke a programnak. A stratégiai szintű gondolkodás tanulása, szervezet és térségi szintű gondolkodás együttes alkalmazása, az együttműködés fontossága és annak gyakorlati terepei, mind-mind fontos témái voltak a konzultációknak. A közösségek fiatalítása, mint megoldandó legfontosabb probléma minden találkozónak témája volt. A fiatalokkal való bánásmódról jó gyakorlatok, jó példák már vannak itt térségen belül és kívül is. A civil közösségek fiatalításában, fiatal kortárs animátorok képzése, a felkereső ifjúsági munka fontossága került előtérbe. Szükség van az ő közösségeikben is szakmai segítőkre. Elhangzott az együttműködés fontossága településen belül és térségen belül is. Szó esett arról is, hogy a hagyományőrzést végző civilek szeretnének tanulni, további ismereteket szerezni arról a mesterségről, amit űznek, de erre nincs forrásszerzési lehetőség, a hagyományőrző közösségek szeretnének hálózatban működni horvát, német nemzetiségű hagyományőrzők. A kézművesek is kiöregszenek, meg kell találni azokat a fiatalokat, akikben van érdeklődés a régi mesterségek, a kézművesség iránt.

Együttműködésről és meglévő programokról hangzottak el jó példák, hiányosságok, kritikák. Az együttműködés sok helyen nagyon gyenge. Valamilyen módon motiválni kell a közösségeket. Javaslatként pl. elhangzott a látogató utak tervezése, melyben bemutatják a fiatalok a településüket, az ott lévő értékeket. Fiatalokat segítsük az animátorokkal, az „élesztőkkel”. A jó módszerek, gyakorlatok kerüljenek megismerésre és átvételre. Szervezzünk kistérségi versengést, alapítsunk kistérségi közösségi díjat.

A felkészítő programokon javaslatok születtek a civil szervezetek további fejlesztésére, a térségi együttműködés erősítése érdekében, melyeket rangsoroltunk a konzultációkon.

A Pécsi Kistérségi Fejlesztő Egyesület által szervezett civil találkozók legfontosabb üzenete, hogy akik még vannak, tudjanak egymásról, ismerjék meg a közelükben működő közösségeket, segítsék egymás munkáját, működjenek együtt. S valamennyien tanuljanak egymástól. Tanuljanak szemléletet, mentalitást, hozzáállást. Szerezzenek tudást a civil működéshez, ismerjék meg a lehetőségeiket és a korlátaikat. Mert ahol működik a civil erő, ott erősödik a bizalom, a szolidaritás, a közösségi összetartozás. Mindezekre pedig nagy szüksége van a helyi társadalomnak.

Összegezve megállapíthatjuk, a program sikeres volt, a találkozók és konzultációk szervezésével, az együttműködés ösztönzésével a civil szervezetek erősödnek, működésük hatása érezhetővé vált a közösségi tervezési folyamatban, települési és térségi szinten is.